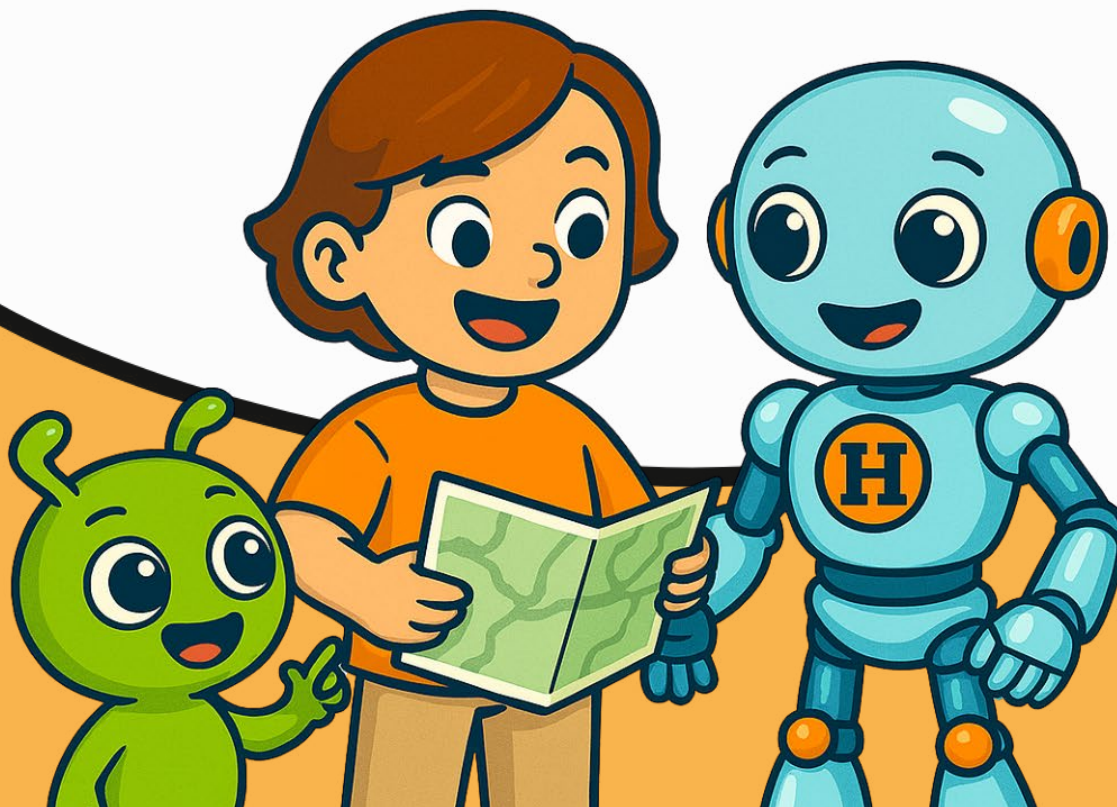

HEI HUMANOIDI!

Käsikirja kestävästä koulutuksesta

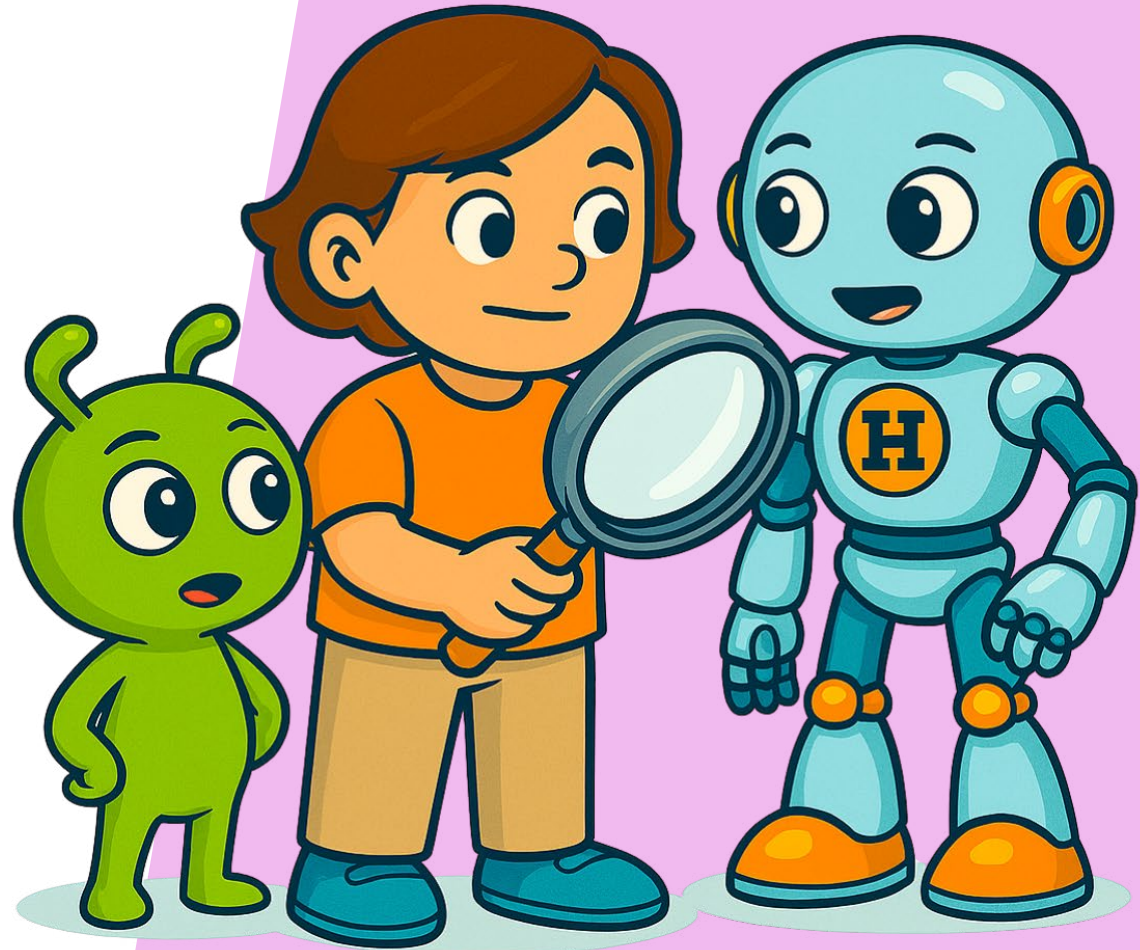
Ideoita tulevaisuuden yhteisöpedagogeille

HUMAK[®]

Sisälllys

Tervetuloa tulevaisuusmatkalle	3
Ennakointiajattelu	7
Kestävä koulutus.....	11
Kestävä osaaminen.....	15
Resilienssi ja hoivan voima.....	19
Tekemisen taide.....	23
Tekoälytulkki ja tukiäly	27
Siltojen rakentajat.....	31
Rajapinnoilta tekoihin	35

Tehdään yhdessä

Tämä käsikirja on syntynyt kysymyksestä, joka koskettaa meitä kaikkia: Miten valmistamme opiskelijoita tulevaisuuteen, jota emme vielä tunne?

Mitä tämä käsikirja tarjoaa?

Käsikirja on rakennettu sinulle – opettajalle, kouluttajalle, kehittäjälle. Se ei ole raskas teoriakirja, vaan toiminnallinen työkalu, joka auttaa tuomaan tulevaisuusajattelun osaksi jokapäiväistä opetusta.

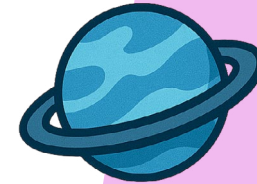
Käsikirja koostuu teemoista, jotka käsittelevät tulevaisuuden keskeisiä osaamistarpeita: ennakointiajattelua, kestävää osaamista, tekoälyn ja inhimillisyyden rajapintaa, vuorovaikutusta sekä kestävä koulutuksen periaatteita. Jokainen aukeama sisältää: tutkimustietoa ja konkreettisia toimintatehtäviä.

Työelämä muuttuu nopeammin kuin koskaan. Digitalisaatio, tekoäly, ilmastokriisi, globalisaatio ja jatkuva epävarmuus haastavat perinteiset koulutusmallimme. Emme voi enää opettaa vain tämän päivän taitoja – meidän on varustettava opiskelijat kyvyllä oppia, sopeutua ja uudistua. Kestävä oppimisen mahdollistaa kestävä koulutus!

*Kestävä koulutus: Viitekehyksenä YK:n Agenda 2030

Tämä käsikirja perustuu tutkimukseen

Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) toteutti laajan tulevaisuustieto kyselyn, jossa työelämän edustajilta kysyttiin: Millaista osaamista yhteisöpedagogit tarvitsevat tulevaisuudessa?

Vastaukset olivat selkeitä – ja paikoin yllättäviä. Ne paljastavat osaamiskuiluja, nousevia trendejä ja uusia vaatimuksia, joihin koulutuksen on vastattava juuri nyt.

”Kun tunnistamme omat voimavaramme ja kehittymisen tarpeemme ja osaamme suhteuttaa ne työn asettamiin vaatimuksiin, selviämme myös 2030-luvun työelämässä.”

- Työterveyslaitos

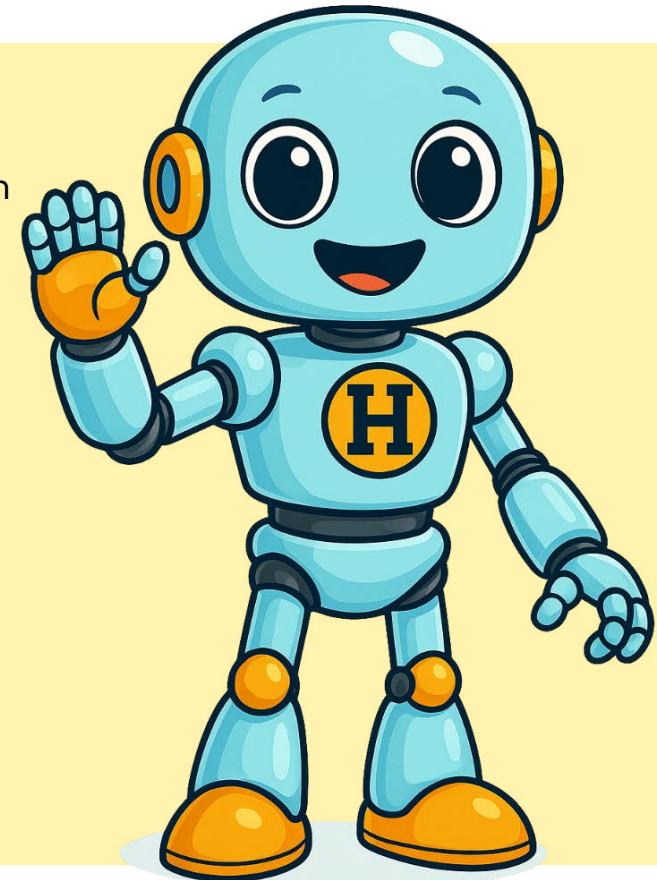
Tutustu matkatovereihin

Tällä matkalla kanssasi matkaavat kolme ystävää, jotka katsovat tulevaisuutta eri näkökulmista – he toimivat myös äänenä taustatutkimukselle ja nostavat sieltä huomioita esiin. Yhdessä he muodostavat täydellisen tiimin tulevaisuuden tutkimiseen!

Hubi - Ystävällinen humanoidirobotti

Hubi on utelias ja kohtelias robotti, jolla on tapana käyttää hieman liian virallista kieltä – mikä on osa hänen charmiaan. Hän edustaa teknologian ja logiikan ääntä.

”Tutkimus osoittaa: yhteisöpedagogit työskentelevät tulevaisuudessa yhä monimuotoisemmissa ympäristöissä. Tarvitaan uudenlaista osaamista! Osaamiskuiluna: digitaidot - teknologia kehittyy nopeammin kuin arvaamme! Aktivoi muutosprosessi.”

Uffi - Huvittava ja utelias Ufo

Uffi ei aina ymmärrä ihmisten toimintatapoja.

Hän esittää ”hölmöjä kysymyksiä”, jotka avaavat uusia näkökulmia ja haastavat vakiintuneita ajatusmalleja.

Hän myös toteaa viisaita asioita.

”Muutos on uusi normaali ja tulevaisuus moniammatillista - näyttää siltä, että tulevaisuus tarvitsee juuri sinua!”

”Kaikki teknologia ja menetelmät ovat turhia ilman aitoa läsnäoloa - inhimillinen kohtaaminen, empatia ja vuorovaikutus ovat ikuisia - ne onneksi korostuvat tutkimuksessa!”

Hemmo - Ihminen, käytännönläheinen kehittäjä

Hemmo on rauhallinen, analyyttinen ja ratkaisuorientoitunut.

Hän toimii sillanrakentajana muiden hahmojen välillä ja tuo käytännön esimerkit mukaan.

**Oletko valmis matkaan?
Käännä sivu ja aloitetaan
tulevaisuuden tutkiminen!**

Ennakointiajattelu

Tulevaisuuden lukutaitoa muuttuvassa maailmassa

Mitä tutkimus kertoo

Koulutuksen rooli muuttuu

Tulevaisuudessa opiskelijan täytyy pärjätä epävarmuudessa, kompleksisuudessa ja jatkuvassa muutoksessa.

Ennakointi ei ole kristallipallon tuijottamista
– se on oppimisen ja ajattelun väline.

89% haastattelu-
aineistoon vastanneista
nostaa muutoskyvyn
esille tai korostaa sitä.

Käytäntöön

Kolme tapaa tuoda ennakointi osaksi opetusta:

- Signaalien tunnistaminen
– Mikä muuttuu ympärillämme juuri nyt?
- Vaihtoehtojen rakentaminen
– Mitä voi tapahtua seuraavaksi?
- Reflektiivinen oppiminen
– Mitä tämä tarkoittaa minulle?

”Meidän on opittava lukemaan heikkoja signaaleja ja reagoimaan niihin ennen kuin ne kasvavat kriiseiksi.”

Toimintatehtävä

”Tulevaisuusroolini”

Valitse rooli tai anna opiskelijan valita. Pohdi, mitä tämä rooli tarkoittaa sinulle ja yhteisöllesi:

Kartoittaja

- havaitsee muutossignaaleja ja trendejä

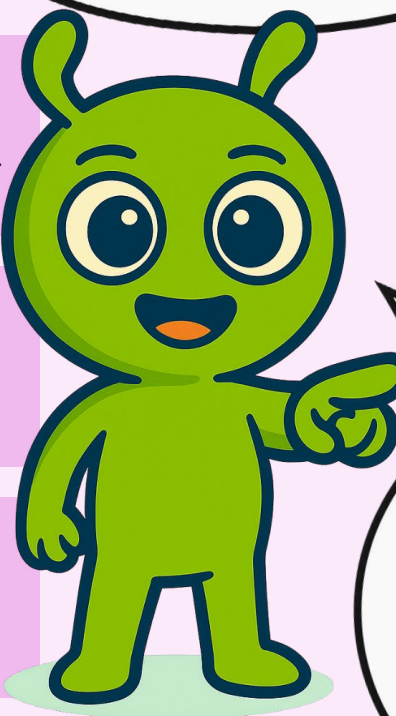
Rakentaja

- luo vaihtoehtoja ja kokeilukulttuuria

Visionääri

- muotoilee pitkántähtäimen suuntia

”Analyysi: 89%
työnantajista priorisoi
muutoskyvyn.
Johtopäätös: staattinen
osaaminen ei riitä. Suositus:
jatkuva oppiminen
aktivoitava.”

”Mutta tässä on
mahdollisuus! Työelämä
tarvitsee juuri nyt ihmisiä,
jotka osaavat fasilitoida
dialogia ja rakentaa
ymmärrystä.
Se olet sinä!”

Ota käyttöön huomenna:

- Tunnistan yhden muutossignaalin omalla alallani
- Keskustelen kollegoiden kanssa tulevaisuusskenaarioista
- Kokeilen yhtä ennakointimenetelmää opetuksessa

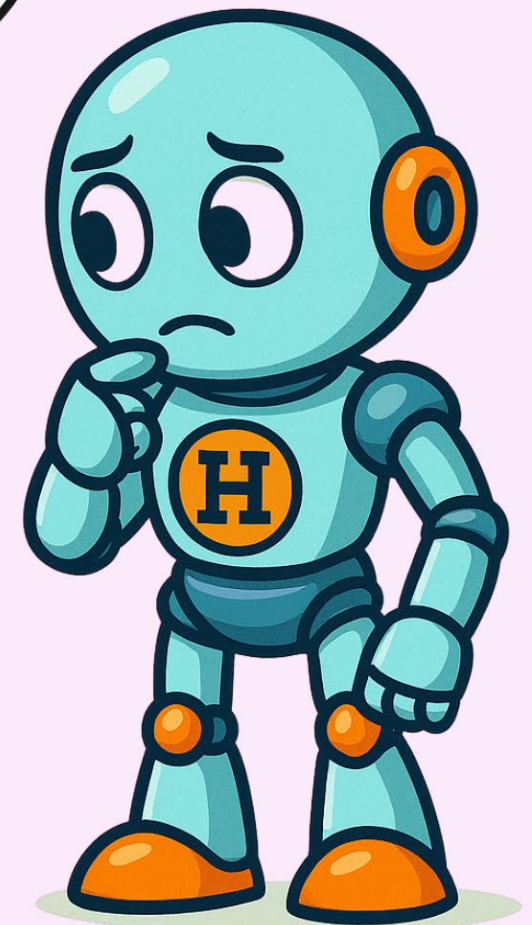
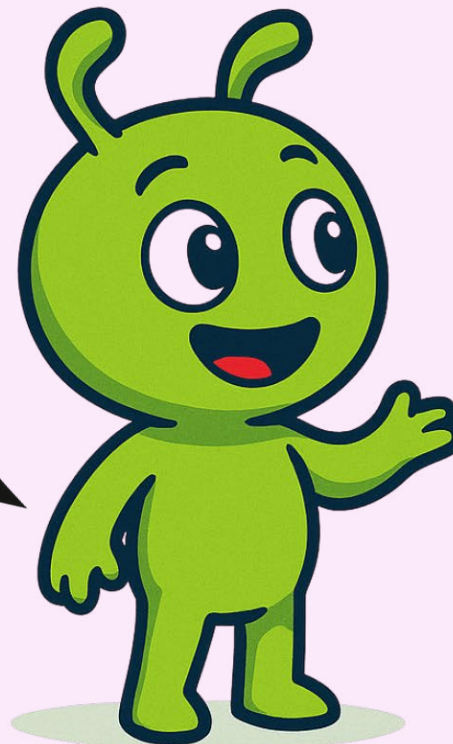

”Ennakointi ei tarkoita, että tiedän mitä tapahtuu. Se tarkoittaa, että olen valmis kohtaamaan sen mitä tulee - olipa se mitä tahansa.”

**”Havaitsen trendin:
työelämä muuttuu
eksponentiaalisesti.
Lineaarinen ajattelu ei enää sovellu.
Päivitys tarvitaan.”**

**”Galaksissamme
sanomme: Tulevaisuus
on kuin sumupilvi
- mitä lähemmäs menet,
sitä selvemmin näet.
Mutta se muuttaa muotoaan
jatkuvasti!”**

Kestävä koulutus

Kompassi tulevaisuuteen

Mitä tutkimus kertoo

Trendien lukutaito ja ennakointiherkkyys

Kestävä koulutus vaatii kykyä tunnistaa muutoksia ja reagoida niihin. Opettajan rooli on opastaa opiskelijoita navigoimaan epävarmassa maailmassa – ei antaa valmiita vastauksia.

Digitalisaatio

Teknologian nopea kehitys muuttaa työtapoja ja osaamisen tarpeita

Globalisaatio

Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys lisääntyvät

Kestävyys

Ekologinen ja sosiaalinen vastuu korostuvat

Jatkuva muutos

Elinikäinen oppiminen ja osaamisen päivitys ovat välttämättömiä

Käytäntöön

Tulevaisuuspohtinnat osaksi arkea:

- Liitä kehityskeskusteluihin ja opetussuunnitelmatyöhön
- Käytä kompassia itsereflektiivisenä välineenä
- Tee tulevaisuuspohtinnasta jatkuvaa, ei kertasuoritusta
- Rohkaise opiskelijoita kysymään ”mitä jos?” -kysymyksiä

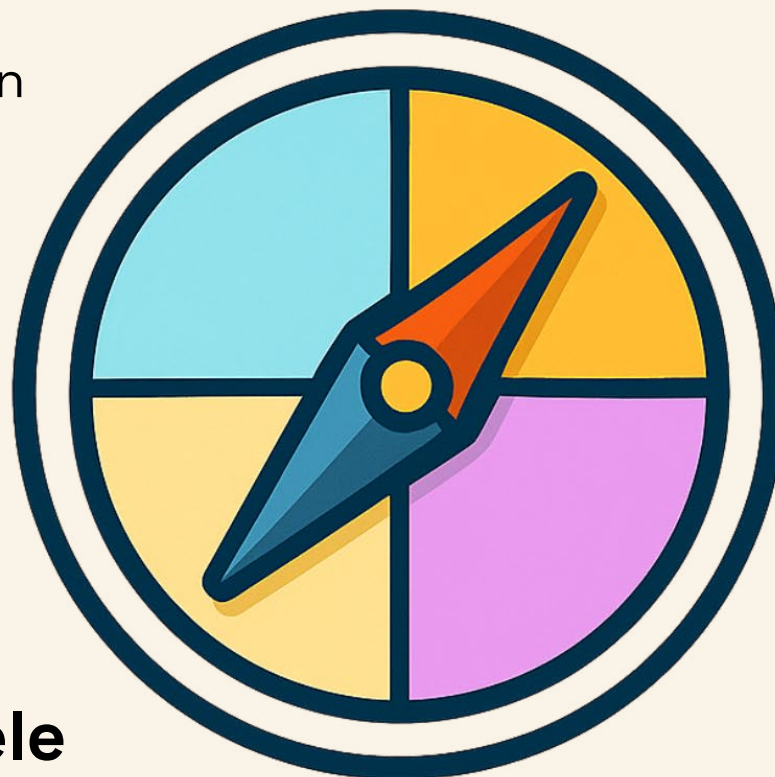
”Te puhutte paljon kestävydestä, mutta kestäkö koulutukseenne muutosta? Vai opetatteko vain menneisyyttä?”

Tulevaisuuden kompassi

Toimi

Ota käyttöön
ja kokeile

Havainnoi

Tunnista
signaaleja ja
trendejä

Suunnittele

Luo toiminta-
suunnitelma

Reflektoi

Pohdi merkitystä ja
vaikutuksia

Toimintatehtävä

Kohtaa tulevaisuuden minäsi

Kirjoita kirje itsellesi vuodelle 2035. Mitä osaamista olet kehittänyt? Miten työsi on muuttunut? Mitä uutta olet oppinut?

Hyvä minä vuonna 2035.....

”Agenda 2030 -tavoitteet ovat optimaalinen viitekehys. Ne yhdistävät globaalit haasteet ja paikalliset ratkaisut. Suositus: integroitava opetukseen.”

**”Kestävyys ei ole
ainoastaan ekologista
- se on myös sosiaalista ja
taloudellista. Ja kaikkein tärkeintä:
se on pedagogista. Miten opetamme
sitä, että oppiminen kestää
läpi elämän?”**

**”Koulutuksen tehtävä
ei ole valmistaa opiskelijoita
nykyhetkeen, vaan antaa heille
työkalut selviytyä tulevaisuudesta,
jota emme vielä tunne.
Työnantajista moni toivoo,
että opiskelijat oppivat toimiaan
tilanteissa, jossa ei ole
valmiita ratkaisuja.”**

Kestävä osaaminen

Metataidot muuttuvassa maailmassa

Mitä tutkimus kertoo

Agenda 2030 ja tulevaisuuden metataidot

Kestävässä koulutuksessa ei riitä pelkkä tiedon siirtäminen. Opiskelijan on ymmärrettävä, miten hänen osaamisensa kytkeytyy laajempaan yhteiskunnalliseen ja kestävään kokonaisuuteen.

Keskeiset metataidot:

- Vuorovaikutus
- Yhteistyö
- Ohjaus
- Kriittinen ajattelu
- Yhteiskunnallisuus
- Sopeutumiskyky

Suurimpia osaamiskuiluja tulevaisuuteen tutkimuksen perusteella

- Digitaidot
- Kriittinen ajattelu
- Monikulttuurisuus

Käytäntöön

Tiedon siirrosta merkityksellistämiseen:

- Kysy: ”Miksi tämä osaaminen on tärkeää juuri nyt?”
- Anna opiskelijan pohtia omaa rooliaan yhteiskunnassa
- Yhdistä osaaminen kestävä kehityksen tavoitteisiin

”Metataidot ovat kuin sveitsiläinen linkkuveitsi - yksi työkalu, monta käyttötarkoitusta. Niitä tarvitaan joka tilanteessa.”

Toimintatehtävä

CV 2035 – Osaaminen tulevaisuuden valossa

Laadi ansioluettelo vuodelle 2035. Millainen asiantuntija olet?
Mitä osaat? Mitä arvoja edustat?

Minun tehtäväni vuonna 2035

Vahvimmat metataitoni

Kehitysmatkani 2025→2035

Arvoni ja yhteiskunnallinen roolini

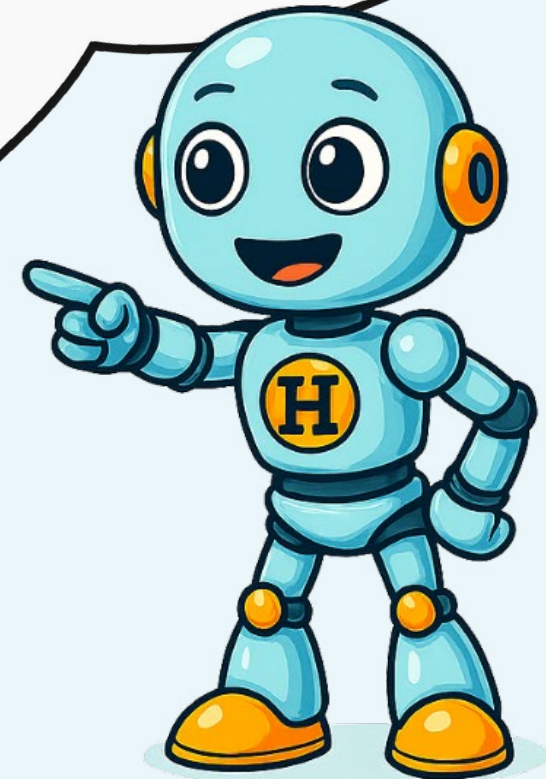
”Emme etsi pelkkiä osaajia
- etsimme ihmisiä,
jotka ymmärtävät oman
roolinsa osana suurempaa
kokonaisuutta.”

Ota käyttöön huomenna:

- Pohdin oman osaamiseni yhteiskunnallista merkitystä
- Tunnistan yhden metataidon, jota haluan kehittää
- Keskustelen kollegoiden kanssa kestäväen osaamisen merkityksestä

**”Analyysi viittaa:
osaaminen vanhenee nopeasti.
Elinikäinen oppiminen ei ole
enää vaihtoehto
- se on välttämättömyys.”**

**”Miksi te jaottelette
taidot koviin ja pehmeisiin?
Empatia on yhtä kovaa
valuuttaa kuin ohjelmointi
- jos et ymmärrä ihmisiä,
et ymmärrä mitään! ”**

**”Tutkimus osoittaa:
Vuorovaikutus, yhteistyö
ja ohjaus: vahvoja – digitaidot,
kriittinen ajattelu: heikkoja.
Aktivoidaan
muutos!”**

Resilienssi ja hoivan voima

Hyvinvointi muutoksen keskellä

Mitä tutkimus kertoo

Mielenterveys ja jaksaminen kentän ytimessä

Aineistossa nousee esiin vahva huoli: nuorten mielenterveysongelmat lisääntyvät, työntekijät uupuvat ja kiire vie aikaa aidolta kohtaamiselta. Yhteisöpedagogin työ on yhä enemmän psykososiaalista tukea ja hyvinvoinnin rakentamista.

Keskeisimmät haasteet:

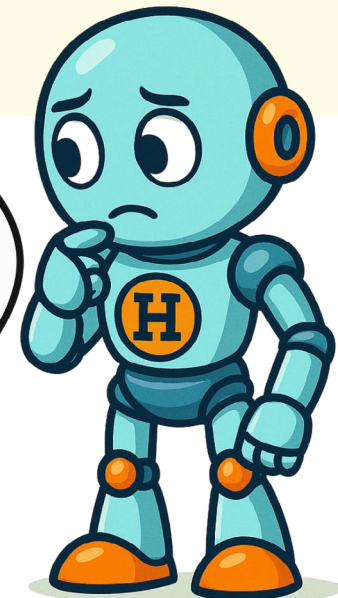
- Nuorten kriisi: Mielenterveysongelmat, yksinäisyys ja syrjäytyminen kasvavat
- Työuupumus: Resurssipula ja kiire heikentävät työhyvinvointia
- Ilmastoahdistus: Tulevaisuushuoli ja ekologinen kriisi kuormittavat
- Kohtaamattomuus: Digitalisaatio vähentää inhimillistä kontaktia

Käytäntöön

Hyvinvointiosaaminen osaksi opetusta:

- Opeta psykososiaalisen tuen perusteita
- Harjoittele rajoja, oman jaksamisen tunnistamista
- Luo turvallisia tiloja tunteiden käsittelyyn
- Korosta: ”Et voi auttaa muita, jos et huolehdi itsestäsi”

”Havaitsen paradoksin: mitä enemmän tarvitaan psykososiaalista tukea, sitä vähemmän siihen on resursseja. Tämä ei ole kestävä yhtälö.”

Toimintatehtävä

Hyvinvoinnin tähtikartta

Kartoita oma hyvinvointisi ja resilienssisi.

Mitä tarvitset pysyäksesi tasapainossa työssä, jossa kannat muiden kuormaa?

Henkinen hyvinvointi: Mitä teen henkisen hyvinvointini eteen?

Fyysinen hyvinvointi: Miten huolehdin kehostani?

Sosiaaliset suhteet: Ketkä tukevat minua? Kenelle voin puhua?

Rajat ja palautuminen: Miten asetan rajoja? Miten palaudun työstä?

”Jos tyhjennän itseni kokonaan auttaessani muita, en lopulta auta ketään. Rajat ovat ammatillisuutta.”

Muista: Resilienssi ei tarkoita loppumatonta sietokykyä. Se tarkoittaa kykyä tunnistaa omat rajansa, pyytää apua ja palautua kuormituksesta.

Ota käyttöön huomenna:

- Keskustelen opiskelijoiden kanssa hyvinvoinnista ja rajoista
- Tunnistan yhden asian, joka tukee omaa jaksamistani
- Luon turvallisen tilan tunteiden käsittelyyn opetuksessa

”Te puhutte resilienssistä kuin se olisi supervoima. Mutta eikö se ole vain kykyä pyytää apua ajoissa?”

**Nuorten ahdistus on
ihan eri tasolla kuin 10 vuotta
sitten. He tarvitsevat turvallisia
aikuisia ja tilaa puhua
tunteista. Se vaatii paljon
- myös omaa
jaksamista.”**

**”Ilmastoahdistus,
pandemia-ahdistus,
tulevaisuusahdistus...
Tarvitaan systemaattista
tukea!”**

Tekemisen taide

Byrokratia, resurssit ja arjen todellisuus

Mitä tutkimus kertoo

Ristiriita: Tahto vs. Todellisuus

Aineistossa toistuu sama kaiku: ”Haluaisimme tehdä enemmän, mutta aika ja resurssit eivät riitä.”

Byrokratia, raportointi ja hallinto vievät ajan, joka pitäisi käyttää ihmistyöhön. Työntekijät joutuvat priorisoimaan – ja jotain jää aina tekemättä.

Jännitteet työelämässä

- Byrokratia ja dokumentointi VS Ihmisläheinen työ
- Resurssipula ja kiire VS Laadun vaatimus
- Mittaaminen ja tulokset VS Pitkäjänteinen prosessi

Mitä tarvitaan tulevaisuudessa?

- Kyky priorisoida ja sanoa ”ei”
- Luovuutta tehdä enemmän vähemmällä
- Rohkeutta kyseenalaistaa tarpeettomia prosesseja
- Taitoa viestiä resurssitarpeista ylöspäin
- Epätäydellisyyden sietokykyä

Käytäntöön

Opeta opiskelijoille arjen todellisuutta:

- Harjoittele priorisointia: Mikä on oikeasti tärkeää?
- Keskustele etiikasta: Mitä teen, kun resurssit eivät riitä?
- Opeta luovuutta: Miten teen hyvää työtä rajoitteista huolimatta?
- Vahvista ajanhallintaa ja tehokkuutta

”Sen pitäisi olla toisinpäin. Byrokratia on välttämätöntä, mutta se syö ytimen, miksi tätä työtä tehdään.”

Toimintatehtävä

Prioriteetikompassi

Kuvittele työpäivä, jossa aikaa on vain puolet normaalista.
Mitä teet? Mitä jätät tekemättä? Miten perustelet valintasi?

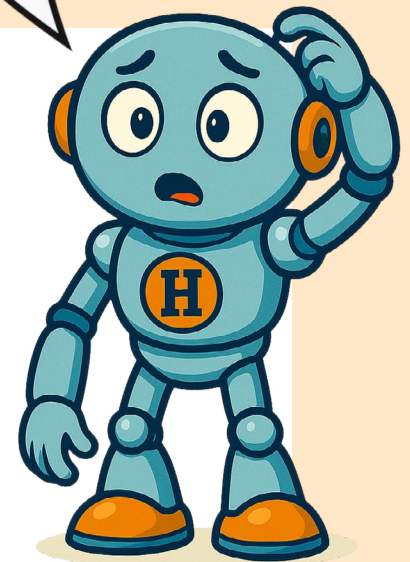
Kriittistä - teen aina: Esim. Akuuttiin kriisitilanteeseen vastaaminen

Tärkeää - teen kun mahdollista: Esim. Suunnitelmallinen ryhmäohjaus...

Pakollista byrokratiaa - optimoin: Esim. Raportointi - miten teen tehokkaasti?

Jätän pois - perustelen miksi: Esim. Tietyt kokoukset - delegoin tai kieltäydyn

"Hypoteesi:
jos kulutan 60% ajastani
raportointiin ja 40% nuorten
kanssa olemiseen,
onko työ laadukasta?
Looginen vastaus:
ei."

Ota käyttöön huomenna:

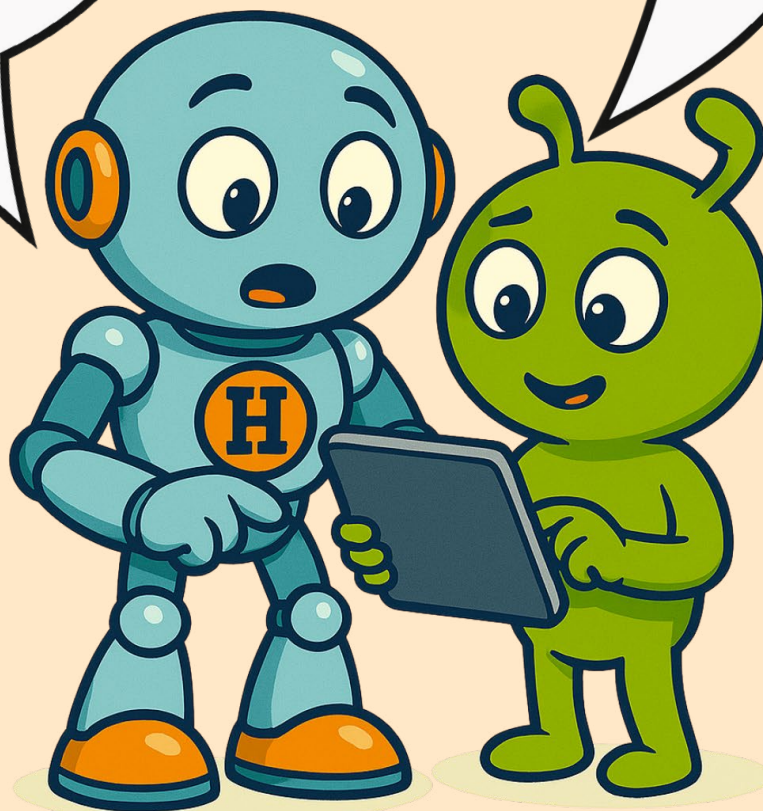
- Keskustelen opiskelijoiden kanssa priorisointidilemmasta
- Harjoittelen sanomaan "ei" tarpeettomiin tehtäviin
- Tunnistan yhden asian, jonka voin tehdä tehokkaammin

"Te luotte järjestelmiä, jotka estävät teitä tekemistä sitä, mihin järjestelmä on luotu? Tämä on mielenkiintoinen paradoksi!"

**”Resurssipula mainittu aineistoissa liian monta kertaa...
Optimointiehdotus: automatisoi se, mikä voidaan automatisoida.
Vapauta aikaa siihen, mikä vaatii inhimillistä läsnäoloa.”**

”Miksi te mittaatte kaikkea, mikä ei ole tärkeää, ja jätätte mittaamatta kaiken, mikä on tärkeää? Kohtaaminen, läsnäolo, luottamus - niitä ei voi laittaa Excel-taulukkoon!”

Tekoälytulkki ja tukiäly

Inhimillinen osaaminen automaation aikakaudella

Mitä tutkimus kertoo

Tekninen taito ei riitä – inhimillisyys korostuu

Tekoäly hoitaa yhä enemmän rutiineja ja teknisiä tehtäviä. Työnantajat kaipaavat ihmisiä, jotka ymmärtävät tekoälyn mahdollisuudet ja rajat – ja osaavat täydentää sitä inhimillisellä integraatiokyvyllä.

Mitä tekoäly osaa

- Nopea tiedonhaku
- Datan käsittely
- Mallien tunnistus
- Rutiinitehtävät
- Luonnonkielen tuotto

Mitä sinä osaat

- Tunneäly ja empatia
- Eettinen päätöksenteko
- Kontekstuaalinen ymmärrys
- Luova ongelmanratkaisu
- Arvopohjaisuus

Käytäntöön

Tekoäly kriittisen ajattelun välineenä:

- Käytä tekoälyä ”tukiälynä”
 - se haastaa syventämään osaamista
- Opetta opiskelijoita arvioimaan tekoälyn tuottamaa sisältöä kriittisesti
- Korosta inhimillistä lisäarvoa: mitä tekoäly ei osaa?

”Tekoäly on työkalu, mutta ihminen tekee lopulta ratkaisut. Tarvitsemme ihmisiä, jotka ymmärtävät teknologian - mutta pysyvät inhimillisinä.”

Toimintatehtävä

Humanoidin muistilista

Mitkä kolme taitoa ovat sinulle välttämättömiä, jotta et jää tekoälyn jalkoihin? Pohdi ja kirjoita:

1. Ensimmäinen välttämätön taitoni

2. Toinen välttämätön taitoni

3. Kolmas välttämätön taitoni

”Tekoäly voi analysoida dataa, mutta se ei voi lukea huoneessa olevaa tunnelmaa. Se ei näe, kun nuori tarvitsee apua, vaikka hän sanoo olevansa ihan ok. Tutkimuksessa empatia korostuu...”

Ota käyttöön huomenna:

- Kokeilen tekoälyä opetuksessa kriittisen ajattelun välineenä
- Tunnistan yhden inhimillisen taidon, jota haluan vahvistaa
- Keskustelen opiskelijoiden kanssa tekoälyn etiikasta

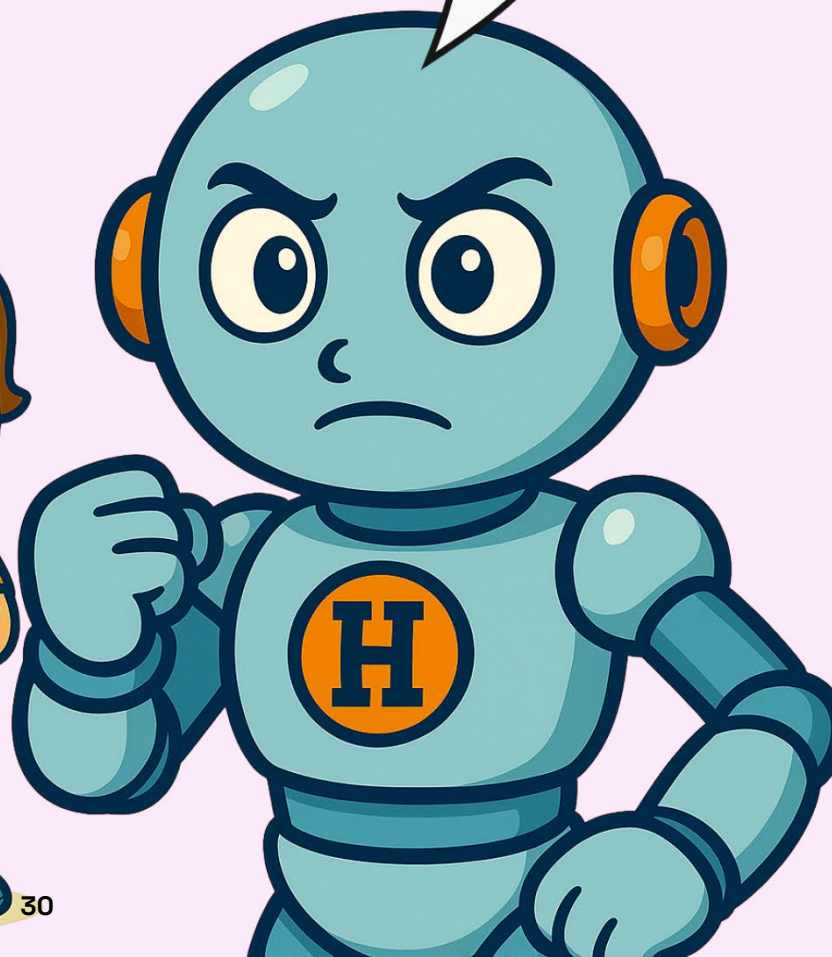
”Teidän tehtävänne on opettaa teknologian eettistä käyttöä - ei pelätä sitä!”

”Käytä tekoälyä kuin apupyörää - se auttaa pääsemään eteenpäin, mutta sinun pitää itse polkea - tai ainakin kertoa suunta.”

”Varoitus:
älä luota minuun sokeasti.
Tarkista, kyseenalaista,
ajattele kriittisesti.
Se on sinun vahvuutesi,
ei minun.”

”Te pelkätte,
että robotit vievät työt.
Mutta eikö todellinen
kysymys ole: mitä te osaatte,
mitä robotit
eivät koskaan opi?”

Siltojen rakentajat

Yhdistämisen voima jakautuneessa maailmassa

Mitä tutkimus kertoo

Yhteiskunta polarisoituu - tarvitaan sillanrakentajia

Aineistossa nousee esiin vahva huoli yhteiskunnan jakautumisesta. Ääripäät vahvistuvat, keskustelu kärjistyy ja eri ryhmät ajautuvat yhä kauemmas toisistaan. Yhteisöpedagogien rooli korostuu: he ovat niitä, jotka edelleen rakentavat siltoja eri ihmisten ja yhteisöjen välille.

Yhteiskunnan jako

Ääri-
pää A

Yhteisöpedagogi
sillanrakentajana keskellä

Ääri-
pää B

Yhteiskunnan jakautuminen:

- Kuplautuminen: Ihmiset elävät omissa kuplissaan ja kuuntelevat vain samaa mieltä olevia
- Vihamielisyys: Keskustelukulttuuri on kärjistynyt, empatia vähentynyt
- Somekaiku: Algoritmit vahvistavat vastakkainasettelua
- Luottamuspula: Luottamus instituutioihin, mediaan ja asiantuntijoihin heikkenee

Käytäntöön

Dialogi- ja ymmärrysoosaaminen opetuksessa:

- Harjoittele aktiivista kuuntelua ja empatian rakentamista
- Luo turvallisia tiloja erilaisten näkemysten kohtaamiselle
- Opeta erottelemaan ihminen ja mielipide
- Vahvista kriittistä medialukutaitoa ja lähdekritiikkiä

”Muista! Tavoite ei ole konsensus. Tavoite on ymmärrys. Voin olla eri mieltä, mutta ymmärrän miksi ajattelet noin.”

Toimintatehtävä

Dialogin silta

Harjoittele fasilitoimaan dialogia kahden erilaisen näkökulman välillä.
Miten luot turvallisen tilan ymmärrykselle?

Skenaario: Kaksi nuorta ovat vahvasti eri mieltä aiheesta X.
Tehtäväsi ei ole ratkaista kiistaa tai päättää, kumpi on oikeassa.
Tehtäväsi on auttaa heitä ymmärtämään toisiaan.

”Analyysi osoittaa:
kuplautuminen lisääntyy.
Algoritmit vahvistavat olemassa
olevia näkemyksiä. Ratkaisu:
inhimillinen kohtaaminen
eri näkökulmien kanssa.”

1. Miten avaat keskustelun turvallisesti? Esim. Aloitan kysymällä...

2. Miten autat molempia kuuntelemaan toisiaan? Esim. Pyydän kertaamaan, mitä toinen sanoi...

3. Miten etsit yhteistä pohjaa? Esim. Kysyn, missä asioissa olette samaa mieltä...

4. Miten päätät keskustelun rakentavasti? Esim. Kiitän rohkeudesta ja korostan oppimista...

Ota käyttöön huomenna:

- Luon yhden dialogiharjoituksen opetukseen
- Harjoittelen aktiivista kuuntelua itse
- Keskustelen opiskelijoiden kanssa polarisaatiosta

”Miksi te ihmiset niin helposti jakaannutte meihin ja heihin? Avaruudesta katsottuna olette kaikki samanlaisia!”

”Sillan rakentaminen ei tarkoita, että kaikki ovat samaa mieltä. Se tarkoittaa, että kummallakin puolella on turvallista seisoa ja kuunnella... Älä väittele voittaaksesi - keskustele ymmärtääksesi. Se on vaikea taito....”

”Nuoret tulevat hyvin erilaisista taustoista ja maailmankuvista. Meidän tehtävämme on luoda tiloja, joissa he oppivat kuuntelemaan toisiaan - vaikka olisivat eri mieltä.”

”Demokratian tulevaisuus on kiinni siitä, osaammeko kohdata ihmisiä, jotka ajattelevat eri tavalla. Se on yhteisöpedagogin ydinosuamista.”

Rajapinnoilta tekoihin

Vuorovaikutus ja yhteiskehittäminen

Mitä tutkimus kertoo

Työelämä tarvitsee rajapintatoimijoita

Työnantajat toivovat, että opiskelijat oppivat toimimaan tilanteissa, joissa ei ole valmiita ratkaisuja. Tarvitaan kykyä liikkua sektoreiden välillä, fasilitoida dialogia ja viestiä muutoksesta.

Dialogisuus

- Kyky kuunnella ja rakentaa ymmärrystä yhdessä

Fasilitointi

- Ryhmäprosessien ohjaaminen ja tukeminen

Muutosviestintä

- Monimuotoisen tiedon välittäminen selkeästi

Tilanneherkkyys

- Sopeutuminen ja joustavuus eri konteksteissa

Käytäntöön

Luo rajapintatilanteita opetukseen:

- Simulaatiot, joissa ei ole yhtä oikeaa vastausta
- Palvelumuotoiluprojektit oikeiden toimijoiden kanssa
- Moniammatilliset yhteisötehtävät
- Harjoittele tilanneherkkyyttä ja improvisaatiota

”Moniammatillinen yhteistyö mainittu. Verkostoituminen: osaamiskuilu. Data on selvä: tarvitaan rajapintatoimijoita.”

Toimintatehtävä

Vuorovaikutuksen käyttöliittymä

Suunnittele ryhmätyönä väline, joka helpottaa yhteisön tai projektitiimin vuorovaikutusta ja yhteiskehittämistä.

Mikä ongelma ratkaistaan?

Esim. Tiimin jäsenet eivät ymmärrä toistensa rooleja

Millainen väline tarvitaan?

Esim. Visuaalinen menetelmä, joka auttaa kartoittamaan...

Miten sitä käytetään?: Vaihe 1: ..., Vaihe 2: ..., Vaihe 3: ...

”Te jaottelette alat ja sektorit - mutta ongelmat eivät pysy näissä laatikoissa! Tarvitaan ihmisiä, jotka osaavat liikkua niiden välillä.”

Esimerkkejä välineistä:

- Keskustelurunko
- Fasilitointipeli
- Yhteistyökartta
- Digitaalinen alusta

Ota käyttöön huomenna:

- Luon yhden rajapintatilanteen seuraavaan opetuskertaan
- Harjoittelen fasilitointitaitojani ryhmätilanteessa
- Keskustelen kollegoiden kanssa moniammatillisesta yhteistyöstä

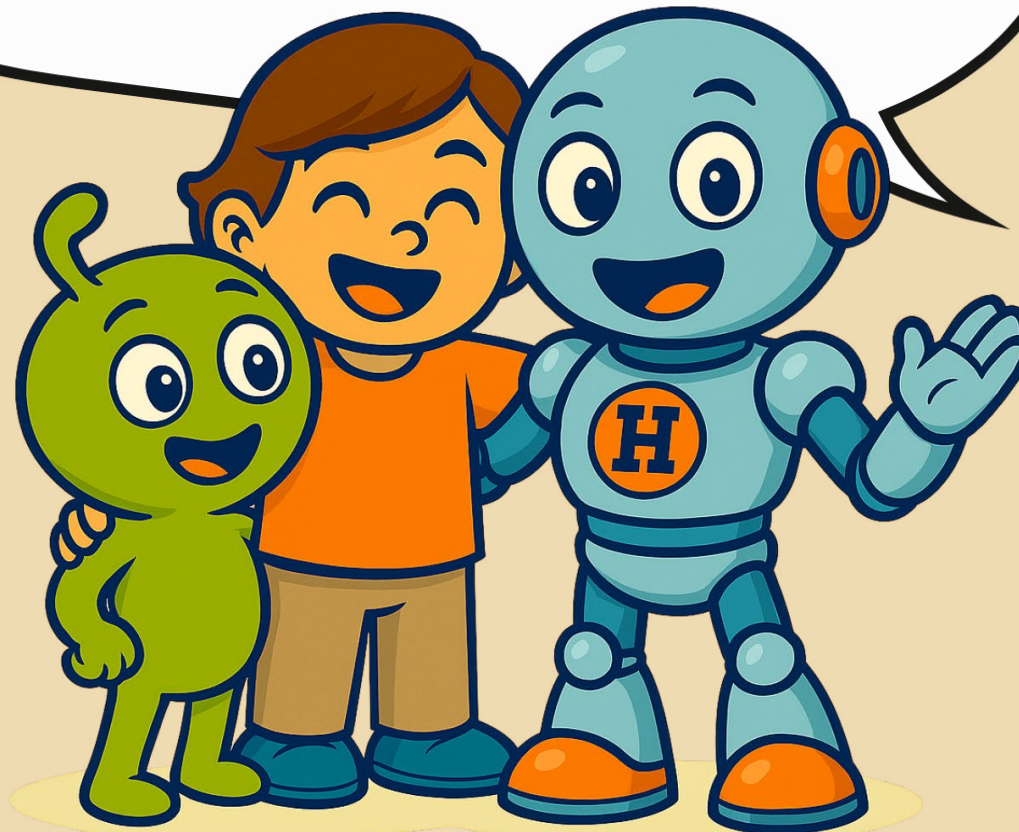
”Tulevaisuus tarvitsee ihmisiä, jotka osaavat toimia moniammatillisissa tiimeissä ja rakentaa siltoja toimijoiden välille. Tekninen osaaminen on tärkeää, mutta vuorovaikutustaidot ovat kriittisiä.”

”Rajapinnoilla työskenteleminen tarkoittaa, että sinulla ei ole kaikkia vastauksia - mutta sinulla on kyky koota oikeat ihmiset etsimään niitä yhdessä. Verkostoitumisessa tunnistettiin osaamiskuilu. Me voimme muuttaa tämän - yhdessä!”

**”Yhteisöpedagogi on
tulevaisuuden rakentaja,
siltojen luoja ja muutoksen mahdollistaja!
Opettajana sinä olet hänen matkakumppaninsa
matkalla tulevaisuuden
työelämää!”**

Tämä käsikirja on osa Yhteisöpedagogi YAMK -opinnäytetyötä:
KESTÄVÄ KOULUTUS: Työelämän tarpeiden ennakointi
osana yhteisöpedagogikoulutusta.

Löydät opinnäytetyön osoitteesta www.theseus.fi.

Tekijät: Elina Janhunen, Suvi Korppi ja Anni Sahin

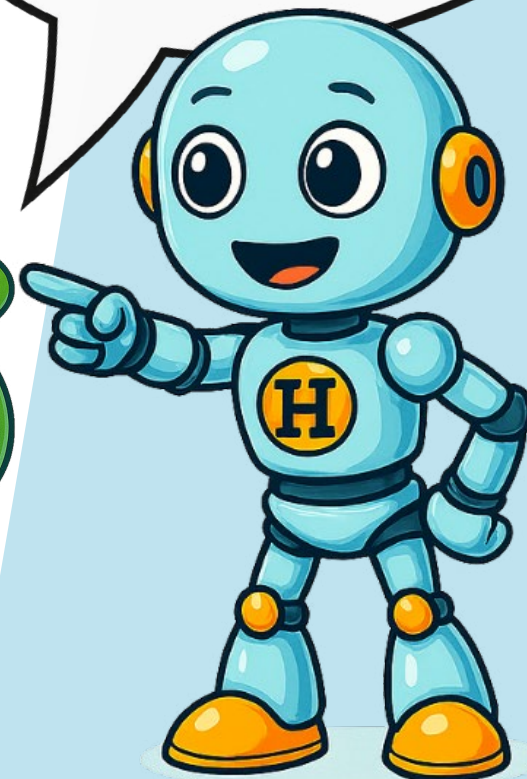
Taitto ja kuvitus: Emma-Karoliina Reponen

Kuvitukset on tuotettu yhteistyössä
Microsoft Copilot -tekoälyn kanssa.
Tekoälyä on käytetty kuvituksien generoimiseen.

© Tekijät, Humanistinen ammattikorkeakoulu 2025

HUMAK[®]

”Ota käsikirja mukaan
tulevaisuudessa ja muista:
et ole yksin tällä
matkalla.”

”Matka on päättynyt,
mutta oppiminen jatkuu.
Päivitys suoritettu onnistuneesti!
Muista - tulevaisuus rakentuu
pienistä teoista
tänään!”

